

הארכת גיוס המילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 945 מיום 10 באוקטובר 2023, מס' 1141 מיום 17 בדצמבר 2023, מס' 1463 מיום 27 בפברואר 2024, מס' 1828 מיום 5 ביוני 2024, מס' 2153 מיום 30 באוגוסט 2024, מס' 2465 מיום 24 בנובמבר 2024 ובהתאם לסעיף 8(א) לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008, לאשר את הצעת שר הביטחון, לקבוע צו בנוסח המצורף כנספח להחלטה זו, אשר מסמך את ראש חטיבת המבצעים שבאגף המבצעים ואת ראש תחום גיוס וכוונות בחטיבת המבצעים שבאגף המבצעים ואת מי שהוסמך לקרוא לחייל מילואים לשירות מילואים בפקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, לקרוא בצו למספר מרבי של 400,000 חיילים לשירות מילואים, עד ליום 29 במאי 2025.

דברי הסבר

לאור המתקפה המשולבת המתועבת מרצועת עזה שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, החליט שר הביטחון, באישור ראש הממשלה, לגייס לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008 (להלן - החוק) מספר מירבי של עד 360,000 חיילי מילואים, והסמך את ראש חטיבת המבצעים שבאגף המבצעים ואת ראש תחום גיוס וכוונות בחטיבת המבצעים שבאגף המבצעים ואת מי שהוסמך לקרוא לחייל מילואים לשירות מילואים בפקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, לקרוא לכוחות המילואים כפי שייקבעו.

הממשלה אישרה את הצו האמור בהחלטה מס' 945 מיום 10 באוקטובר 2023 וכן ניתנה על כך הודעה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לשם קבלת אישורה. ביום 12 באוקטובר 2023 אישרה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת את הצו עד ליום 19 באוקטובר 2023 בתנאים וסייגים הנוגעים לאופן ספירת חיילי המילואים שנקראו לשירות מכוח הצו האמור.

בעקבות החלטת הממשלה מס' 968 מיום 18 באוקטובר 2023 בדבר הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף עד ליום 19 בדצמבר 2023, הודיע שר הביטחון לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטתו להאריך בהתאמה את צו גיוס המילואים שלפי סעיף 8 לחוק עד ליום 19 בדצמבר 2023, לנוכח העובדה שהצורך בשירות מילואים בנסיבות חירום עודנו קיים.

ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1141 בה אושרה הצעת שר הביטחון לאשר את צו שירות המילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום) המאפשר לקרוא בצו למספר מירבי של 400,000 חיילי מילואים, עד ליום 1 במרץ 2024. שר הביטחון הודיע לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטה זו, והוועדה אישרה, מעת לעת, את הארכת הצו עד ליום 1 במרץ 2024, מועד פקיעת הצו לפי החלטת הממשלה האמורה.

ביום 27 בפברואר 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1463 בה אושרה הצעת שר הביטחון לאשר את צו שירות המילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום) המאפשר לקרוא בצו למספר מירבי של 300,000 חיילי מילואים, עד ליום 30 ביוני 2024. שר הביטחון הודיע לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטה זו, והוועדה אישרה, מעת לעת, את הארכת הצו.

בסוף חודש מאי 2024, עדכן צה"ל כי מכסת התקנים בצו האמור כמעט מוצתה באופן שלא מאפשר קריאה נוספת למשרתי מילואים לצרכי לחימה. בהתאם, ולנוכח המשך הלחימה וצורכי כוח האדם שהציג צה"ל, השתכנע שר הביטחון כי ביטחון המדינה מחייב את גיוסם של חיילי מילואים נוספים בתקופה שנותרה עד ליום פקיעת תוקפו של הצו האמור. בנוסף, נדרש היה להאריך את תוקפו של הצו עד ליום 31 באוגוסט 2024. אשר על כן, ביום 5 ביוני 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1828 שעניינה אישור צו שירות מילואים חדש שיאפשר גיוסם של עד 350,000 חיילי מילואים עד ליום 31 באוגוסט 2024.

לאור המשך הלחימה והצורך בהמשך גיוס חיילי המילואים, ביום 30 באוגוסט 2024 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2153, שאישרה צו שירות מילואים חדש שיאפשר גיוסם של עד 350,000 חיילים עד ליום 1 בדצמבר 2024, וזאת בהתאם לצרכי הביטחון.

ביום 24 בנובמבר 2024 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2465, שאישרה צו שירות מילואים חדש שיאפשר גיוסם של עד 320,000 חיילים עד ליום 2 במרץ 2025, וזאת בהתאם לצרכי הביטחון. שר הביטחון הודיע לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטה זו והוועדה אישרה מעת לעת

את הארכת הצו, כאשר בהחלטתה האחרונה מיום 17 בפברואר 2025 אישרה את הצו עד ליום 2 במרץ 2025, בהתאם להחלטת הממשלה האמורה.

מבוקש כעת כי הממשלה תאשר צו חדש (צו מס' 7) אשר יאפשר גיוסם של עד 400,000 חיילי מילואים ושיהיה בתוקף עד ליום 29 במאי 2025.

המכסה המוצעת בצו החדש, העומדת על 400,000 חיילי מילואים, תאפשר את המשך שירותם של חיילי מילואים הנמצאים בשירות מילואים פעיל ושנדרשים להמשך שירות לצרכי הלחימה ולתעסוקה מבצעית עד למועד שחרורם כפי שייקבע. בנוסף, תאפשר המכסה האמורה קריאה לחיילי מילואים נוספים לצורך החלפה וריענון של משרתי מילואים שנקראו בעבר, קריאה לחיילי מילואים ששוחררו ונדרשים לשירות נוסף, עמידה בדרישות ובסייגים שקבעה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת לקריאה באמצעות צווים וכן גיוס מיידי לשירות מילואים של חיילי חובה עם סיום תקופת השירות הסדיר בו הם מחויבים.

להשלמת התמונה יצוין, כי הקריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום (צו 8) נדרשת, בין היתר, לצורך תעסוקה מבצעית. בהתאם למצב החוקי הקיים, זימון למטרת תעסוקה מבצעית אפשרי אחת ל-3 שנים לתקופה של עד 25 ימי מילואים ומספר ימי המילואים המירבי במשך 3 שנים עומד על 54 לחוגרים, 70 ימים למפקדים ו-84 לקצינים.

לנוכח העובדה כי צורכי הביטחון מחייבים הגדלה משמעותית של הסד"כ הנדרש לתעסוקה מבצעית בכל הגזרות, ביקש משרד הביטחון לקדם תיקון חוק שיאפשר, בין היתר, גיוס חיילי מילואים למטרת תעסוקה מבצעית בכל שנה בהיקף של עד 40 ימי מילואים והגדלת מספר ימי המילואים המירבי בשנה. תזכיר החוק פורסם להערות הציבור בחודש פברואר 2024, ונכון למועד הגשת הצעה זו טרם הובא לאישור וועדת השרים לענייני חקיקה.

יצוין כי שנת 2025 צפויה להיות בדומה לשנת 2024 שנת מלחמה, וכי גזרות הלחימה השונות, גם אם שוררת בהן כעת הפסקת אש, מאופיינות בחוסר יציבות.

לפיכך, על רקע הימשכות המלחמה, לנוכח צרכי כוח האדם של צה"ל ועל רקע הסייגים שקבעה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת לקריאה באמצעות צווים, מוצע לאשר את הצו שיאפשר את המשך גיוסם של חיילי המילואים בצו 8 וזאת לתקופה של 3 חודשים נוספים.

כפי שעולה מהאמור, ההצעה כרוכה בהגברת הנטל על משרתי המילואים, בפרט – לאור ריכוזו על כתפיהם של קבוצה מצומצמת יחסית של משרתים מאוכלוסיית המדינה, שחוזרים ומזומנים פעם אחר פעם לתקופות ממושכות, שעצם הצטברותן היא קשה וחמורה בפגיעתה, במשרתים עצמם ובמעגלים הסובבים (משפחה, מעסיקים וכו'). הדבר עלה גם בדיוני ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אשר דרשה כי ייעשו מאמצים לבזר יותר את נטל המשימות הביטחוניות ולפרוש אותו על פני קבוצות נרחבות יותר – הן במסגרת השירות הסדיר והן במסגרת שירות המילואים.

כך לדוגמא, במהלך שנת הגיוס הקודמת, הוקדם גיוסם של חלק מתלמידי ישיבות ההסדר, קוצרה תקופת דחיית השירות של חלק מהחניכים במכינות הקדם צבאיות ובשנת שירות. בנוסף, מתבצעות בצה"ל פעולות להגדלת מערך המילואים, במסגרתן כבר גויסו עשרות אלפי חיילי מילואים מתוך המאגרים לתוך יחידות בצבא, בדגש על הדרג הלוחם, וכן מבוצע מהלך לביטול פטור משירות מילואים שניתן לאלפי חיילי מילואים לטובת החזרתם למערך.

כמו-כן ביום 8 באוגוסט 2024, התקין שר הביטחון, בהתאם להמלצת גורמי המקצוע בצה"ל,

את צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(הוראת שעה)(מס' 3), התשפ"ד-2024. צו זה מורה על העלאת גיל הפטור משירות מילואים לגיל 49, ביחס למקצועות ולמערכים החיוניים ביותר בצה"ל, אשר לא נכללו בצו הקודם שהוצא בעניין זה (צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לענין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(הוראת שעה), התשפ"ה-2021).

בנוסף, כידוע, מבוצעים צעדים שונים על ידי צה"ל להגדלת היקף המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, בהמשך לפסיקת בג"ץ בנושא. מערכת הביטחון תמשיך בבחינה של החלופות האפשריות על מנת להגביר את השוויון בנשיאה בנטל השירות הביטחוני בסדיר ובמילואים;

עוד יצוין, כי מערכת הביטחון פועלת לקידום תיקון לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, במסגרתו מוצע להאריך את תקופת שירות החובה לגברים ולעבור למודל שירות מותאם (דיפרנציאלי). הצעת חוק בעניין זה אושרה על ידי הממשלה ובקריאה ראשונה בכנסת, והונחה על שולחן וועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך הכנתה לקריאה שנייה ושלישית. עד כה התקיים דיון אחד בלבד בהצעת החוק.

לצד המבוקש בהחלטה זו, יצוין כי בהתאם לעמדה המקצועית של צה"ל, כלל הצעדים הננקטים למיצוי פוטנציאל משרתי המילואים, אינם יכולים לשמש תחליף לצורך במיצוי פוטנציאל אוכלוסיית המשרתים בסדיר אשר לה השפעה דרמטית על בניין הכוח בצה"ל.

לפיכך, ובהתאם לסעיף 8(א) לחוק, מוצע כי הממשלה תאשר את הצו, בנוסח המצורף להחלטה, המאפשר גיוס של עד 400,000 חיילי מילואים עד ליום 29 במאי 2025. צו זה יחליף את הצו הקיים.

יודגש, כי בהתאם לסייגים שקבעה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת, המספר המירבי כאמור מתייחס למספר החיילים שניתן יהיה לגייס מכוח הצו, בסך הכל, ולא למספר החיילים שיכולים להיות מגויסים בכל רגע נתון. בנוסף, ככלל, במקרים בהם חייל מילואים שוחרר ונקרא בשנית, יראו בקריאה האמורה כקריאה נוספת שתיספר במסגרת המספר המירבי.

עוד מוצע, כי בהתאם להוראות החוק, תודיע הממשלה על החלטתה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה לצו החדש. בהתאם להוראות החוק, תוקפו של הצו כאמור יפקע כעבור 14 ימים מיום שניתן, אם לא אושר בידי הוועדה או בידי הכנסת, קודם לכן.

נתונים תקציביים וההשפעה על משק המדינה

החלטת הממשלה נדרשת על מנת לזמן את משרתי המילואים להיקף ימי המילואים הנדרש לצרכי המלחמה. צו החירום כולל הטבות ומעטפת שנקבעו בעיקרן בהחלטות הממשלה מס' 1023, 1226 ו-2540.

לפיכך לצו יש השפעה בהיבט התגמולים השונים וגם בהיקף האנשים הניתן לזמן.

במידה ומשווים את רבעון ג' של שנת 2024, ביחס לאותה תקופת זמן בשנת 2022 שהייתה ללא צווי 8, הרי שהיקף העלויות הנוספות נאמד בכ-6 מיליארד שקלים חדשים.

העלות הממוצעת של יום מילואים בצו 8 מוערכת בכ-1,000 שקלים חדשים; יצוין כי הצו נוגע למספר הצווים המקסימלי אותם ניתן לשלוח ולא למספר החיילים אותם ניתן לזמן או לימי המילואים להם ניתן לזמן את חיילי המילואים.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 2465 מיום 24.11.2024

החלטה מס' 2153 מיום 30.8.2024

החלטה מס' 1828 מיום 5.6.2024

החלטה מס' 1463 מיום 27.2.2024

החלטה מס' 1141 מיום 17.12.2023

החלטה מס' 945 מיום 10.10.2023

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לקבלת ההצעה.

סיווגים

11 אחר

תחום פעולה

01 חוץ וביטחון

מגיש: שר הביטחון

א' באדר התשפ"ה

01 במרץ 2025

צו שירות המילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום)

מכוח סעיף 8(א) לחוק שירות המילואים התשס"ח-2008

בתוקף סמכותי לפי סעיף 8(א) לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008¹ (להלן – החוק), לאחר ששוכנעתי כי ביטחון המדינה מחייב זאת, ובאישור הממשלה, הנני מחליט:

1. להסמיך את ראש חטיבת המבצעים באגף המבצעים, את ראש תחום גיוס וכוונות בחטיבת המבצעים שבאגף המבצעים, ואת מי שהוסמך לקרוא לחייל מילואים בפקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, לקרוא בצו ל-400,000 חיילי מילואים להתייצב ולשרת שירות מילואים במקום ובזמן שנקבע בצו. יובהר, כי הסמכה זו היא למספר חיילי מילואים שניתן לקרוא להם בצו, ולא למספר חיילים שיכולים להיות מגויסים בכל רגע נתון.
2. חייל מילואים שנקרא לשירות חייב להתייצב ולשרת כאמור בצו, כל עוד הוא עומד בתוקפו, אלא אם פוקד או מוסמך הורה על שחרורו לפני תום התקופה אליה נקרא בצו.
3. שוחרר חייל מילואים משירות שנקרא אליו לפי הצו, ונקרא פעם נוספת לאחר מכן, יראו בקריאה הנוספת כקריאה של חייל נוסף לעניין מספר חיילי המילואים שניתן לקרוא להם לפי סעיף 1. ואולם, לא יראו שחרור וקריאה כאמור כקריאה של חייל נוסף כאמור באחד מהמקרים הבאים:
  - א. שחרור וקריאה נוספת של חיילי מילואים שגויסו שלא כחלק ממסגרת, בשל אופי תפקידם.
  - ב. שחרור וקריאה נוספת של חיילי מילואים מטעמים של רענון כוח האדם ביחידה, אף אם גויסו כחלק ממסגרת.
  - ג. קריאה נוספת של חייל מילואים שגויס ושוחרר בתוך 48 שעות.
4. כל גיוס יבוצע לאחר מיצוי הסד"כ בסדיר ואישור פרטני של ראש חטיבת המבצעים או ראש תחום גיוס וכוונות בחטיבת המבצעים.
5. תוקף הצו מיום חתימתו ועד ליום ב' בסיוון התשפ"ה (29 במאי 2025) והוא יבוא במקום צו שירות המילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום) מכוח סעיף 8(א) לחוק שירות המילואים התשס"ח-2008 מיום כ"ג בחשוון התשפ"ה (24 בנובמבר 2024).

התשפ"ה _____

(2025 _____)

ישראל כ"ץ

שר הביטחון

**צו קריאה לשירות מילואים לפי שירות מילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות
חירום) מכוח סעיף 8(א) לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008**

1. בתוקף סמכותי לפי סעיף 1 לצו שירות המילואים מכוח סעיף 8(א) לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008 (להלן – החוק) מיום _____ התשפ"ה (_____, 2025) הנני קורא בזה לחייל המילואים הנמנים עם היחידות והמערכים המפורטים בנספחים לצו קריאה זה (פקודת גיוס "חרבות ברזל").
2. חיילי המילואים יתייצבו לפי צו זה, בימ"חים של יחידותיהם. קריאתם של חיילי המילואים תיעשה לא יאוחר מיום _____.
3. חייל המילואים שנקרא לשירות מכוח צו זה, חייב להתייצב ולשרת כאמור, כל עוד צו זה עומד בתוקפו, אלא אם פוקד או מוסמך, כאמור בחוק, הורה על שחרורו לפני תום התקופה אליה נקרא בצו.

_____ התשפ"ה

(_____, 2025)

_____
ראש חטיבת המבצעים/ רת"ח גיו"כ

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: 1
ב' באדר
תשפ"ה
מרץ 2025

הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת הממשלה בעניין המשך גיוס חיילי מילואים
מכוח סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008

נושא ההחלטה:

אישור צו גיוס מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

לאור המתקפה המשולבת המתועבת מרצועת עזה שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, החליט שר הביטחון, באישור ראש הממשלה, לגייס לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008 (להלן - החוק) מספר מירבי של עד 360,000 חיילי מילואים, והסמך את ראש חטיבת המבצעים שבאגף המבצעים ואת ראש תחום גיוס וכוננות בחטיבת המבצעים שבאגף המבצעים ואת מי שהוסמך לקרוא לחייל מילואים לשירות מילואים בפקודות הצבא, כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955, לקרוא לכוחות המילואים כפי שייקבעו.

הממשלה אישרה את הצו האמור בהחלטה מס' 945 מיום 10 באוקטובר 2023 וכן ניתנה על כך הודעה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לשם קבלת אישורה. ביום 12 באוקטובר 2023 אישרה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת את הצו עד ליום 19 באוקטובר 2023 בתנאים וסייגים הנוגעים לאופן ספירת חיילי המילואים שנקראו לשירות מכוח הצו האמור.

בעקבות החלטת הממשלה מס' 968 מיום 18 באוקטובר 2023 בדבר הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף עד ליום 19 בדצמבר 2023, הודיע שר הביטחון לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטתו להאריך בהתאמה את צו גיוס המילואים שלפי סעיף 8 לחוק עד ליום 19 בדצמבר 2023, לנוכח העובדה שהצורך בשירות מילואים בנסיבות חירום עודנו קיים.

ביום 17 בדצמבר 2023 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1141 בה אושרה הצעת שר הביטחון לאשר את צו שירות המילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום) המאפשר לקרוא בצו למספר מירבי של 400,000 חיילי מילואים, עד ליום 1 במרץ 2024. שר הביטחון הודיע לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטה זו, והוועדה אישרה, מעת לעת, את הארכת הצו עד ליום 1 במרץ 2024, מועד פקיעת הצו לפי החלטת הממשלה האמורה.

ביום 27 בפברואר 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1463 בה אושרה הצעת שר הביטחון לאשר את צו שירות המילואים (קריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום) המאפשר לקרוא בצו למספר מירבי של 300,000 חיילי מילואים, עד ליום 30 ביוני 2024. שר הביטחון הודיע לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטה זו, והוועדה אישרה, מעת לעת, את הארכת הצו.

בסוף חודש מאי 2024, עדכן צה"ל כי מכסת התקנים בצו האמור כמעט מוצתה באופן שלא מאפשר קריאה נוספת למשרתי מילואים לצרכי לחימה. בהתאם, ולנוכח המשך הלחימה וצורכי כוח האדם שהציג צה"ל, השתכנע שר הביטחון כי ביטחון המדינה מחייב את גיוסם של חיילי מילואים נוספים בתקופה שנותרה עד ליום פקיעת תוקפו של הצו האמור. בנוסף, נדרש היה להאריך את תוקפו של הצו עד ליום 31 באוגוסט 2024. אשר על כן, ביום 5 ביוני 2024 התקבלה החלטת הממשלה מס' 1828 שעניינה אישור צו שירות מילואים חדש שיאפשר גיוסם של עד 350,000 חיילי מילואים עד ליום 31 באוגוסט 2024.

לאור המשך הלחימה והצורך בהמשך גיוס חיילי המילואים, ביום 30 באוגוסט 2024 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2153, שאישרה צו שירות מילואים חדש שיאפשר גיוסם של עד 350,000 חיילים עד ליום 1 בדצמבר 2024, וזאת בהתאם לצרכי הביטחון.

ביום 24 בנובמבר 2024 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2465, שאישרה צו שירות מילואים חדש שיאפשר גיוסם של עד 320,000 חיילים עד ליום 2 במרץ 2025, וזאת בהתאם לצרכי הביטחון. שר הביטחון הודיע לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת על החלטה זו והוועדה אישרה מעת לעת את הארכת הצו, כאשר בהחלטתה האחרונה מיום 17 בפברואר 2025 אישרה את הצו עד ליום 2 במרץ 2025, בהתאם להחלטת הממשלה האמורה.

מבוקש כעת כי הממשלה תאשר צו חדש (צו מס' 7) אשר יאפשר גיוסם של עד 400,000 חיילי מילואים ושיהיה בתוקף עד ליום 29 במאי 2025.

המכסה המוצעת בצו החדש, העומדת על 400,000 חיילי מילואים, תאפשר את המשך שירותם של חיילי מילואים הנמצאים בשירות מילואים פעיל ושנדרשים להמשך שירות לצרכי הלחימה ולתעסוקה מבצעית עד למועד שחרורם כפי שייקבע. בנוסף, תאפשר המכסה האמורה קריאה לחיילי מילואים נוספים לצורך החלפה וריענון של משרתי מילואים שנקראו בעבר, קריאה לחיילי מילואים ששחררו ונדרשים לשירות נוסף, עמידה בסייגים שקבעה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת לקריאה באמצעות צווים, וכן גיוס מידי לשירות מילואים של חיילי חובה עם סיום תקופת השירות הסדיר בו הם מחויבים.

להשלמת התמונה יצוין, כי הקריאה לשירות מילואים בנסיבות חירום (צו 8) נדרשת, בין היתר,

לצורך תעסוקה מבצעית. בהתאם למצב החוקי הקיים, זימון למטרת תעסוקה מבצעית אפשרי אחת 3-שנים לתקופה של עד 25 ימי מילואים ומספר ימי המילואים המירבי במשך 3 שנים עומד על 54 לחוגרים, 70 ימים למפקדים ו-84 לקצינים. לנוכח העובדה כי צורכי הביטחון מחייבים הגדלה משמעותית של הסד"כ הנדרש לתעסוקה מבצעית בכל הגזרות, ביקש משרד הביטחון לקדם תיקון חוק שיאפשר, בין היתר, גיוס חיילי מילואים למטרת תעסוקה מבצעית בכל שנה בהיקף של עד 40 ימי מילואים והגדלת מספר ימי המילואים המרבי בשנה. תזכיר החוק פורסם להערות הציבור בחודש פברואר 2024, ונכון למועד הגשת הצעה זו טרם הובא לאישור וועדת השרים לענייני חקיקה.

לפיכך, על רקע הימשכות המלחמה, לנוכח צרכי כוח האדם של צה"ל ועל רקע הסייגים שקבעה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת לקריאה באמצעות צווים, מוצע לאשר את הצו שיאפשר את המשך גיוסם של חיילי המילואים בצו 8 וזאת לתקופה של 3 חודשים נוספים.

כפי שעולה מהאמור, ההצעה כרוכה בהגברת הנטל על משרתי המילואים, בפרט – לאור ריכוזו על כתפיהם של קבוצה מצומצמת יחסית של משרתים מאוכלוסיית המדינה, שחוזרים ומזומנים פעם אחר פעם לתקופות ממושכות, שעצם הצטברותן היא קשה וחמורה בפגיעתה, במשרתים עצמם ובמעגלים הסובבים (משפחה, מעסיקים וכו'). הדבר עלה גם בדיוני ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אשר דרשה כי ייעשו מאמצים לבזר יותר את נטל המשימות הביטחוניות ולפרוש אותו על פני קבוצות נרחבות יותר – הן במסגרת השירות הסדיר והן במסגרת שירות המילואים. כך לדוגמא, במהלך שנת הגיוס הקודמת, הוקדם גיוסם של חלק מתלמידי ישיבות ההסדר, קוצרה תקופת דחיית השירות של חלק מהחניכים במכינות הקדם צבאיות ובשנת שירות. בנוסף, מתבצעות בצה"ל פעולות להגדלת מערך המילואים, במסגרתן כבר גויסו עשרות אלפי חיילי מילואים מתוך המאגרים לתוך יחידות בצבא, בדגש על הדרג הלוחם, וכן מבוצע מהלך לביטול פטור משירות מילואים שניתן לאלפי חיילי מילואים לטובת החזרתם למערך. כמו כן, כידוע, מבוצעים צעדים שונים על ידי צה"ל להגדלת היקף המתגייסים מקרב בני הציבור החרדי, בהמשך לפסיקת בג"ץ בנושא. מערכת הביטחון תמשיך בבחינה של החלופות האפשריות על מנת להגביר את השוויון בנשיאה בנטל השירות הביטחוני בסדיר ובמילואים.

כמו-כן ביום 8 באוגוסט 2024, התקין שר הביטחון, בהתאם להמלצת גורמי המקצוע בצה"ל, את צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(הוראת שעה)(מס' 3), התשפ"ד-2024. צו זה מורה על העלאת גיל הפטור משירות מילואים לגיל 49, ביחס למקצועות ולמערכים החיוניים ביותר בצה"ל, אשר לא נכללו בצו הקודם שהוצא בעניין זה (צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לענין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(הוראת שעה), התשפ"ה-2021.

עוד יצוין, כי מערכת הביטחון פועלת לקידום תיקון לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, במסגרתו מוצע להאריך את תקופת שירות החובה לגברים ולעבור למודל שירות מותאם (דיפרנציאלי). הצעת חוק בעניין זה אושרה על ידי הממשלה ובקריאה ראשונה בכנסת, והונחה על שולחן וועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך הכנתה לקריאה שנייה ושלישית. עד כה התקיים דיון אחד בלבד בהצעת החוק.

לפיכך, ובהתאם לסעיף 8(א) לחוק, מוצע כי הממשלה תאשר את הצו, בנוסח המצורף להחלטה, המאפשר גיוס של עד 400,000 חיילי מילואים עד ליום 29 במאי 2025. צו זה יחליף את הצו הקיים.

יודגש, כי בהתאם לסייגים שקבעה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת, המספר המרבי כאמור מתייחס למספר החיילים שניתן יהיה לגייס מכוח הצו, בסך הכל, ולא למספר החיילים שיכולים להיות מגויסים בכל רגע נתון. בנוסף, ככלל, במקרים בהם חייל מילואים שוחרר ונקרא בשנית, ראו בקריאה האמורה כקריאה נוספת שתספר במסגרת המספר המרבי.

עוד מוצע, כי בהתאם להוראות החוק, תודיע הממשלה על החלטתה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת לצורך קבלת אישורה לצו החדש. בהתאם להוראות החוק, תוקפו של הצו כאמור יפקע כעבור 14 ימים מיום שניתן, אם לא אושר בידי הוועדה או בידי הכנסת, קודם לכן.

יצוין כי שנת 2025 צפויה להיות בדומה לשנת 2024 שנת מלחמה, וכי גזרות הלחימה השונות, גם אם שוררת בהן כעת הפסקת אש, מאופיינות בחוסר יציבות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרך פתרונם:

הצעת ההחלטה המוגשת לאישור הממשלה מציפה קושי משפטי וציבורי בשים לב להשפעותיה על חיילי המילואים, בני משפחותיהם, המעסיקים, החברה והמשק כולו. בנוסף, ההצעה מעלה קושי בהיבטי השוויון בשים לב לנטל המוגבר המוטל על משרתי המילואים שנדרשים פעם אחר פעם לשוב ולהתייצב לשירות מילואים ממושך ולאור האמור נדרש להמשיך ולבחון כל העת דרכים שיאפשרו להרחיב את מעגל המשרתים בסדיר ובמילואים כך שהנטל יתחלק בצורה יותר שוויונית, וזאת כמובן בנוסף לצעדים שכבר ננקטו בצה"ל, כמפורט לעיל.

לכך יש להוסיף כי לפי העמדה המקצועית של צה"ל, כלל הצעדים הננקטים למיצוי פוטנציאל משרתי המילואים, אינם יכולים לשמש תחליף לצורך במיצוי פוטנציאל אוכלוסיית המשרתים בסדיר אשר לה השפעה דרמטית על בניין הכוח בצה"ל.

לפי עמדת גורמי המקצוע בצה"ל, המצב הביטחוני מחייב את המשך גיוסם של חיילי המילואים בצו חירום לפי סעיף 8 לחוק.

הנסיבות המתוארות מעוררות קשיים משפטיים משמעותיים בהיבטי השוויון וחלוקת הנטל, שכן הנטל על משרתי המילואים הולך ומצטבר כבר מעל לשנה וארבעה חודשים. זאת, לצד הניסיונות לעמוד ביעדי הגיוס של בני הציבור החרדי שקבעה המדינה ואותם הציגה לבית המשפט העליון בבג"ץ 6198/23. יצוין, כי בימים אלה, בין היתר על רקע עתירות שעוסקות ביישום פסק הדין שניתן בבג"ץ 6198/23, בוחנת המדינה את האפשרויות להביא לטיוב האכיפה. זאת, כדי לעמוד ביעדים שנקבעו למלא את שורות הצבא נוכח הצרכים הביטחוניים הדחופה שהציג הצבא. לפי החלטת בית המשפט בבג"ץ 5819/24, על המדינה להגיש הודעת עדכון בדבר צעדי המדינה ליישום פסק הדין בבג"ץ 6198/23, עד ליום 10.3.25.

עוד לעניין זה יובהר כי טרם הושלמו מהלכים חשובים אחרים שיכולים לצמצם נטל זה, ובהם השלמת הליך החקיקה של הצעות חוק המונחות על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בנושא שילוב תלמידי ישיבות שתורתם אמונתם ובנושא הארכת שירות החובה.

יחד עם זאת, בעת הזו ולאור המצב הביטחוני וצורכי צה"ל, אין מנוס אלא להמשיך ולגייס את חיילי המילואים בצו 8, תוך המשך קידומם של המהלכים הנ"ל וביצוע פעולות נוספות להרחבת מערך המילואים והקלה בנטל המוטל על המשרתים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

נוסח ההצעה תואם עם הגורמים הרלוונטיים בייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

בברכה,
ערן יוסף, עו"ד
סגן בכיר/יועצת המשפטית

